

2. MOC, HODNOTY A INSTITUCE: STARONOVÉ VÝZVY CÍRKVE

Jak jsme sledovali v první kapitole knihy, základním problémem, na který církevní elity hledaly odpověď v podobě vytvoření ultramontánní církve, je otázka autority a moci. Jejich základní výtkou protestantismu a celému novověkému myšlení je útok a zničení principu autority.²³⁸ V této druhé části knihy otevřeme otázky instituce a moci ve třech oblastech, které se zároveň zdají být největšími výzvami současnosti. První, která vrhá církev do stále nových kulturních a hodnotových válek a skrze kterou byla zvláště od 60 let 20. století stále více vnímána, je otázka tělesnosti a sexuality. Druhou je pak pro katolicismus a jeho identitu zásadní role kněží neboli ordinovaných služebníků, charakteru a povahy jejich moci a jejich postavení uvnitř církve. Jako lék na nemoc klerikalizmu, abychom užili výrazu papeže Františka, paralyzující život církve, přišel tento papež s konceptem synodální cesty. Pokud jde o tuto třetí výzvu, ukážeme si, jakým způsobem se právě synodalita v moderních dějinách konkrétně v českém prostředí realizovala a co z toho může vyplývat pro současnou situaci.

2.1 Celibát, manželství, antikoncepce: tělo jako motiv kulturních válek

Jednou z věcí vnímaných v případě křesťanství, zvláště pak katolické církve za pontifikátu Jana Pavla II., bylo její angažmá v otázkách lidské sexuality a tělesnosti, v boji proti potratům, antikoncepci, homosexualitě či předmanželským vztahům. Papež František mluvil přímo o nezdravé fixaci, doslova posedlosti představitelů církve otázkou sexuální morálky, která

²³⁸ Neuner, *Der lange Schatten*, s. 31.